

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 3911/24
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасминке Бакић, председника већа, Маје Цветић и Мирославе Вучетић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Манић Бранислав, адвокат из Панчева, Трг Слободе 1, против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, из Београда, Булевар Михаијла Пупина 2, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, Одељење у Зрењанину, Пупинова 1, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене, изјављене против пресуде Првог основног суда у Београду П1 96/23 од 12.6.2024. године, у седници већа одржаној 24. октобра 2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 96/23 од 12.6.2024. године, у ставу првом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 96/23 од 12.6.2024. године, ставом првим изреке одбијени су приговори апсолутне и стварне надлежности Основног суда у Панчеву. Ставом другим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор исплати износ од 29.692,03 динара, са законском затезном каматом од 1.5.2022. године, до коначне исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 114.487,68 динара, са законском затезном каматом од дана извршности, до исплате.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у ставу првом, трећем и четвртном изреке, из свих законом прописаних разлога, са предлогом као у жалби.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у побијаном делу, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 ... 18/20), Апелациони суд у Београду као другостепени суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде у побијаном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које апелациони суд, као другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни повреде из тачке 12 назначеног члана на који се неосновано указује жалбом тужене, јер је првостепена пресуда јасна и разумљива и нема недостатака због којих се не може испитати, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка које би утицале на правилност и законитост ожалбене пресуде.

Према чињеничном утврђењу у поступку доношења ожалбене пресуде, тужилац је био запослен код тужене на радном месту Водник I класе, ватрогасац у Одељењу за ванредне ситуације у Панчеву, а 1.4.2022. године. Почетком 2022. године тужилац је сазнао да испуњава услове за одлазак у пензију и усмено се обратио командиру Одељења са захтевом да му омогући да искористи дане годишњег одмора који му припадају за 2022. годину. Добио је одговор да нема могућности за одобрење коришћења годишњег одмора, због недостатка људства у јединици. Усмена комуникација у погледу захтева и одобравања коришћења годишњих одмора је била уобичајена на радном месту тужиоца. Решењем тужене од 14.3.2022. године утврђено је да тужиоцу престаје радни однос са 1.4.2022. године, са правом на пензију и пре испуњења општих услова за стицање пензије. Тужилац се по одласку у пензију писмено обратио туженој са захтевом за исплату дела годишњег одмора за 2022. годину и то за прва три месеца у години, на коју молбу није добио одговор од стране тужене. Из распореда рада за 2021. годину утврђено је да је тужилац за 2021. годину користио право на годишњи одмор у трајању од 35 дана, а из распореда рада за 2022. годину утврђено је да је тужилац радио прва три месеца, те да у прегледу присутности нема евидентираних дана годишњег одмора. Број дана годишњег одмора тужиоца за 2022. годину износи 35. Из налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке Сузанае Сићак утврђена је висина накнаде штете за неискоришћени део годишњег одмора тужиоца за 2022. годину, а на основу документације тужене.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је апсолутно и стварно надлежан за одлучивање у овој правној ствари, јер се ради о новчаном потраживању тужиоца из радног односа, а сходно Закону о судовима и одлучио као у ставу првом изреке. Даље је, првостепени суд, сходно одредбама члана 15 и 18 Посебног колективног уговора за полицијске службанике (Сл гласник РС, бр. 62/2019, 62/2020 и 81/2021), одредбама члана 68, 69 и 76 Закона о ради и одредбе члана 154 Закона о облигационим односима нашао да је тужбени захтев тужиоца основан. Наиме, током поступка је неспорно утврђено да тужилац није користио годишњи одмор за 2022. годину, иако је радио и био присутан током јануара, фебруара и марта 2022. године. У конкретном случају, тужена је као послодавац била дужна да тужиоцу омогући да искористи сразмерни део годишњег одмора на који по закону има право, те да донесе решење о коришћењу годишњег одмора тужиоцу и исто уручи тужиоцу на који начин би му било омогућено коришћење истог. С тим у вези одлучено је као у

ставу трећем изреке.

Доносећи ожалбену одлуку, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које у свему прихвата и овај суд, као другостепени.

Према правилима из члана 22 став 3 Закона о уређењу судова, основни суд у првом степену суди у стамбеним споровима, споровима поводом заснивања постојања и престанка радног односа, о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, о накнади штете коју запослени претрпи на раду или у вези са радом.

Неосновани су жалбени наводи туженог, да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 4 Закона о парничном поступку, јер је одлучивао о захтеву за који није надлежан. Наиме, правилно је првостепени суд нашао да се у конкретном случају ради о спору поводом имовинско-правног захтева тужиоца, парници о накнади штете за неискоришћени годишњи одмор,, а за које у складу са одредбом члана 22 став 3 Закона о уређењу судова и члана 1 Закона о парничном поступку прописана надлежност првостепеног суда.

С тим у вези потврђена је одлука првостепеног суда у ставу првом изреке.

Одредбом члана 68 Закона о раду је прописано да запослени има право на годишњи одмор у складу са овим законом. Запослени стиче право на коришћење годишњег одмора у календарској години после месец дана непрекидног рада од дана заснивања радног односа код послодавца. Под непрекидним радом сматра се и време привремене спречености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању и одсуства са рада уз накнаду зараде. Запослени не може да се одрекне права на годишњи одмор, нити му се то право може ускратити или заменити новчаном накнадом, осим у случају престанка радног односа у складу са овим законом.

Одредбом члана 69 Закона о раду прописано је да у свакој календарској години запослени има право на годишњи одмор у трајању утврђеном општим актом и уговором о раду, а најмање 20 радних дана. Дужина годишњег одмора утврђује се тако што се законски минимум од 20 радних дана увећава по основу доприноса на раду, услова рада, радног искуства, стручне спреме запосленог и других критеријума утврђених општим актом или уговором о раду.

Одредбом члана 72 Закона о раду прописано је да запослени има право на дванаестину годишњег одмора из члана 69. овог закона (сразмерни део) за сваки месец дана рада у календарској години у којој је засновао радни однос или у којој му престаје радни однос.

Одредбом члана 76 Закона о раду прописано је да у случају престанка радног односа, послодавац је дужан да запосленом који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора. Накнада из става 1. овог члана има карактер накнаде штете.

У конкретном случају током поступка је неспорно утврђено да је тужилац радио прва три месеца у 2022. години, а да током та три месеца није користио годишњи одмор који му по Закону о раду припада. Тужена је као послодавац била дужна да тужиоцу омогући да искористи сразмерни део годишњег одмора на који по закону има право, а сходно одредби члана 72 Закона о раду, те да донесе решење о коришћењу годишњег одмора тужиоцу и исто уручи тужиоцу на који начин би му било омогућено коришћење истог. Како тужена није омогућила тужиоцу да искористи право на сразмерни део годишњег одмора, сходно одредби члана 76 Закона о раду, дужна је да тужиоцу исплати новчану накнаду, уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора, која накнада има карактер накнаде штете, а чија висина је правилно утврђена налазом и мишљењем судског вештака економско – финансијске струке.

Неосновани су наводи жалбе туженог који се односе на чињеницу да се тужилац одрекао права на коришћење годишњег одмора за 2022. годину, с обзиром да је одредбом члана 68 став 4 Закона о раду, прописано да запослени не може да се одрекне права на годишњи одмор, нити му се то право може ускратити или заменити новчаном накнадом, као и одредбом члана 60 став 4 Устава Републике Србије којим је прописано да свако има право на поштовање достојанства своје личности на раду, безбедне и здраве услове рада, потребну заштиту на раду, ограничено радно време, дневни и недељни одмор, плаћени годишњи одмор, правичну накнаду за рад и на правну заштиту за случај престанка радног односа. Нико се тих права не може одрећи.

Неосновани су и жалбени наводи тужене да нема узрочно – последичне везе између радњи тужене и штете која је причињена тужиоцу. Ово с тога што је тужена пропуштањем доношења решења за тужиоца о коришћењу годишњег одмора за 2022. у истог спречила да користи право на годишњи одмор, те му самим тим дугује накнаду штете сходно одредби 76 Закона о раду.

Суд је ценио и остале наводе жалбе, али их посебно није образлагао, налазећи да су без утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде, јер је донето правилном применом материјалног права.

Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка, с обзиром да тужени није успео у желбеном поступку.

На основу изложеног и применом одредбе члана 390 и члана 165 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јасминка Бакић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић